

REPERE SEMANTICE ȘI CULTURALE ÎN DEFINIREA UNUI TERMEN CROMATIC:

ALBASTRU

de

Cristina RADU-GOLEA

*Cum e divin albastrul și dușmănește răul,
Cum e gelosul galben adesea fad, banal,
Ce infernal e roșul, arzând și ce feroce,
Când verdele-i speranță și rozul dulce nuntă...*

Miguel Utrillo

Pentru numeroși cercetători: fizicieni, lingviști¹, istorici, antropologi, sociologi, botaniști, etnologi, critici de artă, pictori etc., culorile spectrului luminii vizibile au constituit și constituie un domeniu de cercetare bogat și important, întrucât percepția culorii presupune o diversitate de probleme ce țin de reflectarea universului cromatic.

Culoarea este purtătoarea unor semnificații și sensuri deosebite, de ordin semantic, estetic și afectiv, având un rol important, ca semn și mijloc de expresie. Comunicarea semantică cu ajutorul culorii se realizează prin simbolul cromatic. Elemente de simbolism cromatic se întâlnesc în aproape toate culturile și religiile antice și medievale (chineză, egipteană, aztecă, maiasă, babiloniană), dar catolicii sunt cei care au introdus, în Evul Mediu, un cod obligatoriu al culorilor. Prin aceasta, Inocențiu al III-lea a vrut să evite echivocul interpretărilor cu privire la reprezentarea abstractă a unor idei, cât și a ierarhiei bisericești².

---

¹ Vezi: Ana Canarache, *Câteva nume de culori și nuanțe în limba română*, în LR, X (1961), nr. 1, p. 16-20; Domnica Gheorghiu, *În legătură cu terminologia culorilor din limba română*, în LR, XVII (1968), nr. 1, p. 39-49; George Giuglea, Béla Kelemen, *Termeni privitori la culori în latină, cu referință la limbile romanice*, în CL, XI (1966), nr. 2, p. 221-228; Fulvia Ciobanu, *Observații asupra unor termeni cromatici românești*, în LR, XXVIII (1979), nr. 1, p. 3-12; Angela Bidu-Vrânceanu, *Nume de culori – semantică, lingvistică, semiotică I, II*, în SCL, XLIII (1992), nr. 3, p. 279-289; nr. 6, p. 579-594; Marius Sala, *Aventurile unor cuvinte românești, I-II*, ediția a II-a, București, Editura Univers Enciclopedic, 2006.

² Vezi Dan Mihăilescu, *Limbajul culorilor și al formelor*, București, EȘE, 1980, p. 75-76.

1. De-a lungul timpului, între culoare și materialul textil sau veșminte au existat raporturi strânse; pentru istorici, țesăturile și veșmintele constituie un domeniu de studiu foarte bogat și foarte diversificat pentru înțelegerea locului, rolului și a istoricului culorilor dintr-o anumită societate³.

La romani, meșteșugul vopsirii era de o importanță deosebită. Se prelucrau nu numai textilele, ci și alte materiale, ca de exemplu pielea animalelor, unele metale, sticla, ceramica, stucul. În Antichitatea romană se foloseau vopselele de natură organică și anorganică. Culorile organice se obțineau mai ales din plante, dar și din animale mici, în special cochilifere. În scopul fixării culorilor, se adăuga o substanță cu proprietăți de fixare: alaunul⁴. Dar alaunul era un mordant costisitor, folosit în vopsitoria de lux, fiind înlocuit, în vopsitoria obișnuită, cu produse mai ieftine: tartrul, varul, oțetul, urina umană, cenușa anumitor copaci sau depunerea salină lăsată de vin pe fundul butoaielor.

În ceea ce privește nuanțele de culori, este elocventă mărturia poetului Ovidius, care spunea, în *Arta iubirii*, că pentru a fi frumos, un veșmânt de femeie nu trebuia să fie vopsit cu purpura scumpă din Fenicia, fiindcă lâna putea primi și culoarea albastră a cerului senin, culoarea aurie (specifică lânii naturale) sau putea fi de culoarea mirtului; lâna mai putea avea nuanțele delicate ale ametistului, ale trandafirului, ale ghindei, ale migdalei sau ale cerii; lâna putea fi vopsită, conchidea poetul, în tot atâtea culori câte flori răsăreau la începutul primăverii: *Quum tot prodierint pretio leviores colores,/ Quis furor est, census corpore ferre suos?/ Aeris ecce color, tum quum sine nubibus aer,/ Nec tepidus pluvias concitat auster aquas./ Ecce tibi similis, qui quondam phryxon et hellen/ Diceris inois eripuisse dolis./ Hic, undas imitatus, habet quoque nomen ab undis:/ Crediderim nymphas hac ego veste tegi./ Ille crocum simulat: croceo velatur amictu,/ Roscida luciferos quum dea jungit equos;/ Hic paphias myrtos, hic purpureas amethystos,/ Albentesve rosas, threiciamve gruem./ Et sua velleribus nomina cera dedit./ Quot nova terra parit flores, quum vere tepenti/ vitis agit gemmas, pigraque cedit hiems;/ Lana tot aut plures succos bibit: elige certos [...]*⁵.

³ Vezi Michel Pastoureaux, *Bleu. Histoire d'une couleur*, Éditions du Seuil, 2006, p. 14: „[...] un terrain plus riche et plus diversifié que ceux du lexique, de l'art ou de la peinture”.

⁴ Vezi Nicolae Lascu, *Cum trăiau romanii*, București, Editura Științifică, 1965, p. 57.

⁵ Ovide, *Les amours (L'art d'aimer)*, Paris, Garnier Freres Libraires, 1861, p. 183.

„Când pe un preț mai scăzut poți boi cum îți place veșmântul,/ Ce-i nebunia să pui toată-avuția pe el?/ Iată culoarea albastră a boltii din vreme senină,/ Când Băltărețul ploios nu-și mână norii pe sus./ Iată – auria-ți culoare, berbec ce pe Phryxus și Helle/ Odinioară scăpași din ale mașterii vrăji./ Verdele-acesta numit după unda cu care-i asemeni,/ Cine nar crede că e chiar al Naiadelor vâl?!/ Uite și-acest șofran; (e din mantia înrourată/ A

Chiar și în comedia latină din secolul al II-lea î.H. se face referire la vopsitorii speciali pentru culorile de violet, de ceară, de șofran, brun, roșu sau purpuriu. Dar, în Evul Mediu, meseria de boiangiu era una reprobă, interzisă clericilor și nerecomandată oamenilor cinstiți⁶. În legătură cu acești boiangii exista tabuul murdăriei și al impurității, iar meșteșugarii ce lucrau în breasla textiliștilor, între secolele al XIV-lea și al XV-lea, erau calificați, uneori, drept *unghii albastre*. Totodată, revoltele lor (prin care se încerca răsturnarea puterii oligarhice a corporațiilor și impunerea unor arte noi), ca de exemplu cea legată de răscoala ciompilor de la Florența, din anul 1376, sau cea a *unghiilor albastre*, din Languedoc, din Flandra și Normandia (1381-1382), au fost extrem de violente⁷, tocmai datorită faptului că cei ce practicau această meserie erau marginalizați, fiind situați la periferia societății.

În latina clasică existau doi termeni pentru a desemna meseria de boiangiu: *TINCTOR* și *INFECTOR*⁸. Cu timpul, cel de-al doilea termen, derivat din verbul *INFICERE* „a impregna, a acoperi, a vopsi”, a început să aibă un sens depreciativ, peiorativ, desemnându-i pe cei ce curățau cuvele folosite la vopsit și pe cei ce goleau sau evacuaau apele putrescente, iar în timp cuvântul va dispărea⁹.

2. *Alb, negru, verde, roșu, galben, albastru* desemnează culori-prototip¹⁰, numite și culori de bază (primare). Culorile-prototip au mai fost încadrate și în categoria cuvintelor-axiomă, adică a cuvintelor ce se definesc prin ele însele și nu se descompun semic¹¹. În română, toți acești termeni cromatici sunt moșteniți din latină.

Aurori în zori, când și-a pus caii la ham)/ Iată și myrtul din Paphos; culoarea-ametistului colo,/ A trandafirului frag și a cocorului trac;/ Cea de castane și cea de migdale-Amaryliss, de-asemeni,/ Și a acelui țesut ce-i după miere numit./ Câte flori ies din glie când iarna se duce agale/ Și sub călduțe-adieri mugurii viței răsar,/ Astfel atâtea culori sunt primite-n țesuturi de lână [...].” (Ovidius, *Arta iubirii*, București, BPT, 1977, p. 239).

⁶ Cf. J. Le Goff, *Métiers licites et métiers illicites dans l'Occident médiéval*, în culegerea *Pour un autre Moyen Âge*, Paris, 1977, p. 91-107, apud Michel Pastoureau, *O istorie simbolică a Evului Mediu occidental*, Chișinău, Editura Cartier, 2004, p. 197.

⁷ Vezi Sorin Oane, Maria Ochescu, *Istorie – manual pentru clasa a IX-a*, București, Humanitas Educațional, 2000, p. 114.

⁸ „[...] participiul trecut pasiv, *INFECTUS*, capătă sensul de puturos, bolnav, contagios. Cât despre substantivul *INFECTIO*, care în latina clasică nu desemna decât vopseaua, de-acum înainte acesta exprimă ideea de murdărire, gunoi, putoare, respectiv boală (mai întâi a sufletului, apoi a corpului).” (Michel Pastoureau, *O istorie simbolică a Evului Mediu occidental*, Chișinău, Editura Cartier, 2004, p. 217).

⁹ Id., *ibid.*, p. 217.

¹⁰ Vezi Angela Bidu-Vrănceanu, Narcisa Forăscu, *Limba română contemporană. Lexicul*, București, Editura Humanitas Educațional, 2005, p. 31.

¹¹ „Termenul *culoare-prototip* a fost folosit (vezi Angela Bidu-Vrănceanu, 1986, p. 156) independent de semantica prototipului. [...] Culorile care îndeplinesc condiția de a fi prototip își păstrează o anumită medie semantică, iar importanța lor este dovedită prin

3. Pentru romani, *albastrul* era dezagreabil și „devalorizant”: reprezenta, de fapt, culoarea ce îi caracteriza pe barbari (era culoarea albastră a ochilor germanicilor). Cezar și Tacit au relatat faptul că celții și germanicii aveau obiceiul de a-și vopsi corpul în albastru, pentru a-și înfricoșa adversarii¹².

Pentru a desemna culoarea *albastră*, romanii dețineau un număr mare de termeni:

- *CAERULEUS, CAERULUS* „albastru, azuriu, verde închis” – folosiți pentru a desemna atât albastrul mării, azuriul cerului, cât și culoarea albastră a ochilor;
- *VĒNĒTUS* „albastru, azuriu”;
- *LIVIDUS* „vinețiu, plumburiu”;
- *VIOLĀCEUS* „violaceu, vioriu”;
- *CAESIUS* „verzui (despre ochi)”;
- *AERIUS* „culoare azurie (ca cerul)”;
- *CYANEUS* „azuriu, albastru închis”;
- *FERREUS* „ruginiu, culoarea fierului”;
- *GLAUCUS* „albastru-verzui, verzui, azuriu; cenușiu deschis, sur”;
- *THALASSINUS* „de culoarea mării, azuriu”;
- *INDICUM* „indigo”.

Acești termeni sunt polisemantici, însă ei sunt imprecizi din punct de vedere cromatic, iar folosirea lor era aleatorie.

Dezinteresul față de denumirea acestei culori și instabilitatea lexicului tonurilor albastre a dus la introducerea mai multor termeni noi în lexicul latin, pentru a desemna *albastrul*: *BLAVUS* – termen germanic –, *INDICUM* – termen asiatic și *AZUREUS* – termen arab. În ceea ce privește indigoul, grecii și romanii știau că aceasta era o materie colorantă foarte eficientă, care venea din Indii, de aici rezultând și numele său: *indikon* în greacă, *INDICUM* în latină; totuși, romanii ignorau natura vegetală a *indigoului* (provenit din indigotier) și credeau că acesta ar fi o piatră (*lapis Indicus*). În unele limbi romanice (franceză, italiană, spaniolă), pentru a desemna culoarea albastră, sunt folosiți doi termeni care provin din

---

faptul că alți termeni cromatici se raportează la ei.” (Angela Bidu-Vrănceanu, Narcisa Forăscu, *op. cit.*, p. 156).

¹² „Germania, țară urâtă, cu firea cerului aspră, pustie și tristă la vedere [...] semințiile Germaniei, fără să se corcească deloc prin căsătorii cu alte seminții străine, au fost un neam osebit, fără amestec și numai lui însuși asemenea; ochi fioroși și albaștri, plete roșcate, trupuri înalte și numai la năvală bune...” (Tacit, *Despre originea și țara germanilor*, *apud* Sorin Oane, Maria Ochescu, *op. cit.*, p. 41).

germană și arabă: *bleu* (< *blau*) și *azur* (< *lazaward*)¹³, nu din latină, cum ar fi fost firesc.

4. Termenul românesc *albastru*, „de culoarea cerului senin”, „nuață mai deschisă a culorii *vinete*, exprimă, mai ales, culoarea cerului, a ochilor și a mării”, provine din latinescul *ALBASTER, un derivat de la *ALBUS* (*ALBUS* + sufixul diminutival *-ASTER*), cf. it. *biancastro*, fr. *blanchâtre*, care are și sensul de „albicios”. *ALBASTER s-a referit, probabil, la început, la cerul ușor înnorat, prin urmare albicios. Cu acest sens s-a mai păstrat în aromână, unde *albastru* are și sensul de „cenușiu, fumuriu”¹⁴.

Termenii ce indică diferite nuanțe de albastru¹⁵ pot fi așezați în următoarea ordine, începând de la nuanțele cele mai deschise și terminând cu cele mai închise:

<i>turcoaz</i>
<i>bleu</i>
<i>bleu-ciel</i>
<i>azuriu</i>
<i>havaiu</i>
(înv.)
<i>siniliu</i>
<i>mieriu</i>
(reg.)
<i>albastru</i>
<i>bleumarin</i>
<i>civit</i>
(reg.)
<i>mov</i>
<i>indigo</i>
<i>violet</i>
<i>lila</i>

¹³ „În franceza veche, nu rare sunt confuziile sau ezitățile între cuvintele *bleu*, *blo*, *blef* provenind din germanicul *blau* și semnificând «albastru», și cuvântul *bloi*, termen venind din latinescul *blavus*, derivat din *flavus*, și semnificând «galben».” (B. Schäfer, *Die Semantik der Farbadjective im Altfranzösischen*, Tübingen, 1987, p. 82-96, *apud* Michel Pastoureau, *Bleu. Histoire d'une couleur*, Éditions du Seuil, 2006, p. 179).

¹⁴ Tache Papahagi, *Dicționarul dialectului aromân*, ediția a II-a augmentată, București, Editura Academiei Române, 1974, p. 133.

¹⁵ „Spre deosebire de termenii unei serii sinonimice, echivalenți sau cvasiechivalenți semantic, termenii dintr-un câmp lexical sunt distincți din punct de vedere semantic. Ei se reunesc pe baza coincidenței de seme substanțiale, dar se opun unul altuia prin seme variabile de identificare.” (Mirela-Ioana Borchin, *Vademecum în lingvistică*, Timișoara, Editura Excelsior Art, 2005, p. 122).

Referitor la fața omului sau la părți ale corpului, se folosesc termeni specializați: *cianotic* „care are culoarea albastră-vineție”, *livid* „vânăt, învinețit (de emoție, de frig, de oboseală)”, *vânăt* „palid, livid, învinețit”, *vâlcet* (reg.) „vânăt, învinețit, palid, livid”.

Latinescul *MERUS*, „limpede, curat, neamestecat (despre vin)”, a fost continuat în română prin *mieriu*, al cărui sens este diferit de sensul latinesc și se referă numai la anumite nuanțe de *albastru*, iar prin apropierea de termenul *miere* s-a realizat o etimologie populară, acest termen desemnând și „culoarea mierii”.

5. Latinescul *VĒNĒTUS* „bleu-turcoaz”, moștenit numai în românescul *vânăt*¹⁶, era un adjectiv ce se referea la hainele vizitiilor de care (mai precis o caschetă de această culoare), aceștia fiind numiți „albaștri”. Termenul latinesc se explică fie prin faptul că aceștia erau originari din Veneția, fie pentru că hainele lor proveneau din această regiune¹⁷.

Vânăt există atât în dacoromână, cu sensul „care are culoarea albastru-închis (cu reflexe violete); care are o nuanță particulară, obținută prin combinarea albastrului și a cenușiului; cenușiu-alburiu cu reflexe albastre sau violete”, cât și în dialectele sud-dunărene: în aromână *vinit*¹⁸, în meglenoromână *vinăt*, în istroromână *viret*.

6. *Albastrul* este culoarea apei, a cerului, a cristalului și a diamantului și semnifică absolutul, infinitul, perfecțiunea, dragostea platonice¹⁹. În societățile antice, *albastrul* nu avea mare importanță și a rămas discret, în perioada Evului Mediu timpuriu. Dar, „începând cu anii '40 ai secolului al XII-lea, el invadează toate formele creației artistice, devine o culoare cristică și a Fecioarei Maria, apoi o culoare regală și princiară, iar începând cu sfârșitul secolului al XII-lea îi face chiar concurență roșului în numeroase domenii ale vieții sociale. Veacul următor este marele secol al promovării albastrului, astfel încât la orizontul anilor 1300 se poate admite că acesta a devenit, în locul roșului, culoarea preferată a populațiilor europene”²⁰.

În secolul al XVIII-lea, în timpul Revoluției franceze, *albastrul* a devenit, pentru un timp, culoarea uniformelor soldaților combatanți; de atunci, *albastrul* a căpătat o semnificație „politică”.

¹⁶ Cf. *REW* 9198.

¹⁷ *DEL*, 1959, p. 718.

¹⁸ Tache Papahagi, *op. cit.*, p. 1265.

¹⁹ „Fiind cea mai rece dintre culori, *albastrul* calmează, dar, spre deosebire de verde, *albastrul* nu tonifică, pentru că dă impresia de irealitate, care, cu timpul, derutează, devenind chiar deprimantă.” (Mirela-Ioana Borchin, *Paradigme ale comunicării: limbaje și limbi*, Timișoara, Editura Excelsior, 2001, p. 57).

²⁰ Michel Pastoureau, *O istorie simbolică a Evului Mediu occidental*, Chișinău, Editura Cartier, 2004, p. 148.

În secolul al XX-lea, trupele Organizației Națiunilor Unite, având ca scop menținerea păcii, au început să fie cunoscute sub numele de *căștile albastre*, denumire ce provine de la accesoriul de protecție de culoare albastră purtat de soldați. Așadar, *albastrul* a devenit o culoare pacifistă, neutră.

Albastrul este, de asemenea, folosit în codul rutier pentru a exprima tot ce este autorizat.

Multe produse și creații artistice care nu au nicio legătură cu această culoare sunt calificate astăzi drept *blues*²¹.

În China și în Japonia, *verdele* și *albastrul* nu sunt diferențiate unul de celălalt; aceasta demonstrează că există limbi ce pot organiza diferit aceeași substanță semantică, chiar dacă proprietățile conceptuale sau referențiale sunt comune tuturor limbilor²².

7. Prin urmare, în română există termeni ce denumesc „albastrul” moșteniți din latină, dar și termeni proveniți din alte limbi, care exprimă diferite nuanțe intermediare, mulți derivați cu sufixul *-iu*: *siniliu*, *vioriu*, *liliachiu*, *micșuniu*, *toporășiu* (învechit și rar) etc.

Termenul românesc *albastru* este unul productiv și apare în diferite sintagme: *cu sânge albastru* „de neam ales, de familie bună”, *inimă albastră* „suflet trist, îndurerat; inimă rea, furie, necaz, ciudă, mânie”.

BIBLIOGRAFIE

- ***, *Dicționarul explicativ ilustrat al limbii române*, Chișinău, Editurile Arc & Gunivas, 2007.
- ***, *Dicționarul limbii române moderne*, București, Editura Academiei R.S.R., 1958.
- ***, *Enciclopedia civilizației romane*, București, EȘE, 1982.
- ***, *Micul dicționar academic, I*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2001.
- ***, *Noul dicționar universal al limbii române*, Chișinău, Editura Litera Internațional, 2006.
- ***, *Oxford Latin Dictionary*, Oxford University Press, 2005.
- Academia Română, *Dicționarul limbii române*, Tomul I, partea I, literele A-B, București, Librăriile Socec & Comp. și C. Sfetea, 1913.

²¹ Termenul *blues*, pe care numeroase limbi l-au adoptat, provine din contractarea sintagmei englezești *blue devils* „demoni albaștri” – acesta desemnând melancolia, nostalgia, plictisul, de fapt, tot ceea ce în franceză se denumește printr-o altă culoare: *idées noires* „idei negre”.

²² Limbile europene nordice nu fac nici ele diferența între *albastru* și *verde*. (Cf. *DȘL*, 2001, p. 102)

- Bidu-Vrănceanu, Angela, Călărașu, Cristina, Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, Mancaș, Mihaela și Pană-Dindelegan, Gabriela, *Dicționar de științe ale limbii*, București, Editura Nemira, 2001 (*DȘL*).
- Bidu-Vrănceanu, Angela, Forăscu, Narcisa, *Limba română contemporană. Lexicul*, București, Editura Humanitas Educațional, 2005.
- Bidu-Vrănceanu, Angela, *Nume de culori – semantică, lingvistică, semiotică I, II*, în *SCL*, XLIII (1992), nr. 3, p. 279-289; nr. 6, p. 579-594.
- Borchin, Mirela-Ioana, *Paradigme ale comunicării: limbaje și limbi*, Timișoara, Editura Excelsior, 2001.
- Borchin, Mirela-Ioana, *Vademecum în lingvistică*, Timișoara, Editura Excelsior Art, 2005.
- Bucă, Marian, Evseev, Ivan, Király, Francisc, Crașoveanu, Dumitru, Vasiluță, Livia, *Dicționar analogic și de sinonime al limbii române*, București, EȘE, 1978.
- Canarache, Ana, *Câteva nume de culori și nuanțe în limba română*, în *LR*, X (1961), nr. 1, p.16-20.
- Candrea, Ioan-Aurel, Densusianu, Ovid, *Dicționarul etimologic al limbii române. Elementele latine (A – Putea)*, București, Editura Paralela 45, 2003.
- Ciorănescu, Alexandru, *Dicționarul etimologic al limbii române*, București, Editura Saeculum, 2002.
- Ernout, Alfred, Meillet, Antoine, *Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots*, Paris, Librairie C. Klincksieck, 1959 (*DEL*).
- Evseev, Ivan, *Enciclopedia semnelor și simbolurilor culturale*, Timișoara, Editura Amarcord, 1999.
- Gheorghiu, Domnica, *În legătură cu terminologia culorilor din limba română*, în *LR*, XVII (1968), nr. 1, p. 39-49.
- Giuglea, George, Kelemen, Béla, *Termenii privitori la culori în latină, cu referință la limbile romanice*, în *CL*, XI (1966), nr. 2, p. 215-220.
- Guțu, Gheorghe, *Dicționar latin-român*, București, EȘE, 1983.
- Lascu, Nicolae, *Cum trăiau romanii*, București, Editura Științifică, 1965.
- Matei, Virgil, *Dicționar român-latin*, București, Editura Paideia, 2004.
- Meyer-Lübke, Wilhelm, *Romanisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg, Carl Winters Universitätsbuchhandlung, 1935 (*REW*).
- Mihăilescu, Dan, *Limbajul culorilor și al formelor*, București, EȘE, 1980.
- Oane, Sorin, Ochescu, Maria, *Istorie – manual pentru clasa a IX-a*, București, Humanitas Educațional, 2000.
- Ovidius, *Arta iubirii* (traducere și note de Maria-Valeria Petrescu), București, BPT, 1977.
- Ovide, *Les amours (L'art d'aimer)*, Paris, Garnier Freres Libraires, 1861.
- Papahagi, Tache, *Dicționarul dialectului aromân*, ediția a II-a augmentată, București, Editura Academiei Române, 1974.
- Pastoureau, Michel, *Bleu. Histoire d'une couleur*, Éditions du Seuil, 2006.
- Pastoureau, Michel, *O istorie simbolică a Evului Mediu occidental*, Chișinău, Editura Cartier, 2004.
- Sala, Marius, *Aventurile unor cuvinte românești, I-II*, ediția a II-a, București, Editura Univers Enciclopedic, 2006.

Tohăneanu, Gheorghe I., *Dicționar de imagini pierdute*, Timișoara, Editura Amarcord, 1995.

Vasiluță, Livia, *Semantica lexicală*, Timișoara, Editura Mirton, 2000.

**SEMANTIC AND CULTURAL GUIDES IN DEFINING A
CHROMATICAL TERM: *BLUE***

(Abstract)

Out of the numerous terms Latin used for designating the „blue” colour, Romanian inherited *albastru*, from lat. *ALBASTER, derived from *ALBUS*. The term is polysemantic, and the names of the hues of blue, derived from names of plants (*vioriu*, *liliachiu*, *toporășiu*, *havaiu*), is well-represented in Romanian.